Η ΝΕΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Οἱ ἡμέρες αὐτές τῆς ἐθνικῆς μνήμης ἐπιβάλλουν σ' ὅλους μας, ὅταν μπαίνουμε στήν περιοχή τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος, νά κρατᾶμε τά βήματά μας καί μέ εὐλάβεια καί προσοχή ν' ἀφουγκραζόμαστε τόν ἀπόηχο τῶν βημάτων τῆς ἱστορίας. Αὐτή τήν ἀνάσα τῆς ἱστορίας θέλω ν' ἀφήσω ν' ἀκουσθῆ μέσα ἀπό τίς λίγες γραμμές πού ἀκολουθοῦν σάν μιά συμβολή σεβασμοῦ καί τιμῆς μου στόν ἱερό ἀγώνα τῶν ΠΑΝΕΛΛΗΝΩΝ γιά τήν ἐθνική ἀνεξαρτησία.

Κι εἶναι γεγονός, ὅτι ὅλη ἡ Ἑλληνική Ἐπανάστασι εἶναι ἕνα μυστήριο, ἕνα πολύπλευρο ἱστορικό φαινόμενο, ὥστε φωτίζοντάς το σέ μιά του πτυχή νά κινδυνεύης νά νομισθῆς μονομερής καί προκατειλημμένος. Γι' αὐτή τήν ἐκπληκτική πρᾶξι τῶν Ἑλλήνων ὁ Γάλλος ἱστορικός Πουκεβίλλ ἔγραψε: *«Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάστασι περιεῖχεν ἐν ἑαυτῇ ἔκτακτόν τι, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον ... νά χαρακτηρισθῆ»*. Ὅπως ἐπίσης καί ὁ Ἄγγλος ἱστορικός Φίνλεϋ ἔγραψε ὅτι, *«Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάστασι ἦτο ἀποτέλεσμα πολλῶν διαφόρων ἠθικῶν ὅσο καί πολιτικῶν αἰτίων, πού ὁδηγοῦνε στήν ἀνάπτυξη τοῦ πνεύματος ἑνός Ἔθνους. Ἡ θεία Πρόνοια εἶχε ἐπιφυλάξει πολλά γεγονότα εὐνοϊκά γιά τούς Ἕλληνες...»*.

Νομίζω ὅμως, ὅτι σάν Ἕλληνες ἐμεῖς ἔχουμε τήν δυνατότητα αὐτό πού ἄλλοι διαισθάνονται νά τό ἀποκαλύψουμε τονίζοντας τά στοιχεῖα ἐκεῖνα πού σφυρηλάτησαν τό ἦθος τῶν Ἑλλήνων, πού τούς ἔδωσαν μιά ταυτότητα γιά νά μή ἀφομοιωθοῦν ἀπό τούς κατακτητές τους τετρακόσια χρόνια δουλείας, ἐξευτελισμοῦ καί διώξεων.

Αὐτή τήν ταυτότητα μᾶς τήν ἐχάρισε ἡ Ἑλληνική Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Αὐτή μᾶς ἐπροίκησε μέ τό πνεῦμα της καί μᾶς ἐπροικοδότησε τήν παράδοσή της καί κρίνω σκόπιμο νά ὑπομνήσω, ὅτι ἡ ἐμφάνισι τοῦ Χριστιανισμοῦ βρῆκε τόν Ἑλληνισμό ὑπόδουλο στήν Ρωμαϊκή Αὐτοκρατορία μέ ἐξασθενημένο τό αἴσθημα τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἀρκούμενο στήν καύχησι γιά τήν φιλοσοφία καί τήν ρητορική τῶν προγόνων του, τήν ὁποία δίδασκε μέ αὐταρέσκεια στούς Ρωμαίους. Ὅταν ἡ ἐξελληνισθεῖσα πλέον Ρωμαϊκή Αὐτοκρατορία δοκιμαζόταν ἀπό τίς συνεχεῖς ἐπιδρομές τῶν βαρβάρων, στίς ὁποῖες προστέθηκαν καί οἱ ἐπιδρομές τῶν Ὀθωμανῶν Τούρκων καί ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν οἱ ἀνεκδιήγητοι Σταυροφόροι, πού ἀντί νά σώσουν τούς Ἁγίους Τόπους καί τήν ψυχή τους, λεηλάτησαν τήν Κωνσταντινούπολη καί διαμοιράστηκαν τήν Ἠπειρωτική καί Νησιωτική Ἑλλάδα, τότε σφραγίσθηκε ἡ σφυρηλατούμενη ἀπό τήν ἐποχή τῶν Περσῶν, Ἀβάρων καί Ἀράβων ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ. Καί μέ αὐτήν κάτω ἀπό δραματικές, κοινωνικές, ἱστορικές καί ἐθνικές συνθῆκες ἐπιβιώσαμε σάν Ἔθνος.

Μ' αὐτήν τήν νέα ταυτότητα ἡ αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας ἀπελευθέρωσε τήν Κωνσταντινούπολι, ἡ Αὐτοκρατορία τῆς Τραπεζοῦντος περικυκλωμένη ἀπό τούς Τούρκους τούς ταπείνωνε, τό Δεσποτᾶτο τῆς Ἠπείρου ἀνέλαμπε καί τό Δεσποτᾶτο τοῦ Μωρέος πολιορκοῦσε στά κάστρα τους τούς Δυτικούς ἀφέντες.

Μ' αὐτήν στήν Κρήτη περιόριζαν τούς Βενετσιάνους μέσα στίς ὀχυρωμένες ἀπ' αὐτούς πόλεις κι ὅταν ἦρθαν οἱ Τοῦρκοι *«βγάζουν πεζούς καί γράφουνε καί λένε καί μηνοῦνε, ὅσοι πιστεύουν στό Χριστό ὀγρήγορα νά ρθοῦνε, γιατί ὁ ἄπιστος Χασάν...»*.

Μ' αὐτή, κατά τήν κατάληψη τῆς Μυτιλήνης (1462), δέκα χιλιάδες Ἕλληνες ὑποχρεώθηκαν νά μετοικήσουν στήν Κωνσταντινούπολη καί ὅπως γράφει ὁ Λατῖνος Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Λέσβου αὐτόπτης μάρτυς *«ἔβλεπες τούς χριστιανούς νά τρέχουν σάν ἕνα κοπάδι πανικόβλητο, μωρά νά ἀποσπῶνται ἀπό τό βυζί τῆς μάνας τους καί παρθένες ἀπό τήν ἀγκαλιά τῶν γονέων τους γιά νά ξεπαρθενευτοῦν σέ λίγο. Ὁ πόνος, οἱ σπαραγμοί καί οἱ παρακλήσεις τῶν πεσμένων στά γόνατα γονιῶν συνεχίζονταν, ἐνῶ οἱ διαλεγμένοι παραδίδονταν ἀριθμημένοι στούς ναῦτες, σάν ἀρνιά γιά σφάξιμο, κι ἄν πέθαινε κανείς στό ἀμπάρι τοῦ ἔκοβαν τό αὐτί, τόν πέταγαν στήν θάλασσα καί διέγραφαν τό ὄνομά του ἀπό τόν κατάλογο καί τόν ἀριθμό του ἀπό τό φορτίο»*.

Μ' αὐτή τήν νέα ταυτότητα τρία χρόνια ἀργότερα, οἱ Χαλκιδεῖς ἀντιστάθηκαν στούς Τούρκους, γιά νά πάθουν τά χειρότερα ἐξαιτίας τῆς πεισματικῆς ἄμυνάς τους.

Μ' αὐτήν, τό 1500 χιλιάδες ἀμάχων, μαζί μέ τούς ὑπερασπιστές ἐσφάγισαν στήν Μεθώνη.

Μ' αὐτήν τήν ταυτότητα τοῦ Ἑλληνορθόδοξου ἀργότερα ἑβδομήντα χρόνια, ἡ Λευκωσία ἔπεσε μέ χιλιάδες νεκρούς καί μυριάδες αἰχμαλώτους.

Μ' αὐτήν τήν ταυτότητα ὑπέστησαν τίς διώξεις καί τούς ἀπαγχονισμούς τό 1821 οἱ Κύπριοι Ἕλληνες καί μ' αὐτήν στίς ἡμέρες μας ἡ Ἐκκλησία καί τά Μοναστήρια τῆς Κύπρου προετοίμασαν καί ὑπέθαλψαν τούς ἀγωνιστές τῆς Ἀνεξαρτησίας.

Γιά νά κρατήσουν αὐτήν τήν ταυτότητα τοῦ Ἑλληνορθόδοξου, κατά τήν Τουρκοκρατία οἱ Πρόγονοί μας, ὑπέστησαν μυρίους ἐξευτελισμούς, φρικτούς βασανισμούς καί αὐτό ἀκόμα τό ἀνείπωτο παιδομάζωμα.

Αὐτήν τήν ταυτότητα δείχνει ἡ Προκήρυξι τοῦ Ἀλ. Ὑψηλάντη, ὅταν εἰσέβαλλε στήν Βλαχία: *«...Ἰδού ἡ φίλη ἡμῶν Πατρίς Ἑλλάς ἀνυψῶσα μετά θριάμβου τάς προπατορικάς της σημαίας.... ἡ Ἑλλάς ἅπασα ἔπιασε ὅπλα, διά νά ἀποτινάξη τόν βαρύν ζυγόν τῶν βαρβάρων, καί ἐνατενίζουσα εἰς τό μόνον νικητήριον ὅπλον τῶν Ὀρθοδόξων, τόν τίμιον, λέγω, καί ζωοποιόν Σταυρόν κράζει μεγαλοφώνως..... ἐν τούτῳ τό σημεῖον νικῶμεν. Ζήτω ἡ Ἐλευθερία»*.

Μ' αὐτήν τήν νέα ταυτότητα ἐσφαγιάσθησαν χιλιάδες χιλιάδων ἀμάχων κατά τήν Ἐπανάστασι τοῦ 1821. Στήν Κάσο καί στήν Σάμο μάτωσαν τ' ἀκρογιάλια, ἡ Χίος καί τά Ψαρά καήκαν, κι ὅσοι δέν πρόλαβαν νά φύγουν, ἤ ἐξανδραποδίσθηκαν, ἤ τάφηκαν στίς στάχτες τῶν σπιτιῶν τους.

Μ' αὐτήν τήν ταυτότητα ἀντιτάχθηκαν στό Μεσολόγγι οἱ ἀγωνιστές του καί ὁ ἄμαχος πληθυσμός του, ὅπως γράφει ὁ Φιλέλληνας Μάγερ, ἐκδότης τῆς ἐφημερίδας «Ἑλληνικά Χρινικά» στό φύλλο τῆς 3-2-1826:

«Τό ὀχύρωμά μας κατεστράφει, αἱ οἰκίαι μας ἐκρημνίσθησαν, τά ὑποστατικά μας κατεδαφίσθησαν, οἱ ἀδελφοί μας ἐτάφησαν, ἀλλ' ἡ ἔνδοξος τοῦ Σταυροῦ Σημαία μένει καί κρατεῖ ἐπάνω στά ἐρείπια καί στούς τάφους».

Ἀλλά καί μετά σαράντα χρόνια μέ τά ἴδια ἰδανικά, καλόγεροι, γυναικόπαιδα καί ἐπαναστάτες ἀνατινάχθηκαν στό Ἀρκάδι.

Ἀλλά καί ὁ ὅρκος τῶν Ἱερολοχιτῶν εἶναι διαποτισμένος ἀπό τό πνεῦμα τῆς νέας ταυτότητας: *«Ὡς Χριστιανός Ὀρθόδοξος καί υἱός τῆς ἡμετέρας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὁρκίζομαι εἰς τό ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, εἰς τό ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἁγίας Τριάδος, νά διαμείνω πιστός εἰς τήν θρησκεία μου καί τήν πατρίδα μου».*

Ἡ παράθεση μαρτυριῶν μπορεῖ νά συνεχιστεῖ χωρίς τελειωμό. Ἐγώ θά τήν κλείσω μέ τόν ποιητή Ἀνδρέα Κάλβο, ζηλωτή τοῦ Πινδάρου. Μέσα στά ποιήματά του στίς Ὠδές συναντοῦμε ὑποδείγματα Ἑλληνορθόδοξης ταυτότητας:

ἡμεῖς διά τόν Σταυρόν
ἀνδρείως ὑπερμαχόμεθα

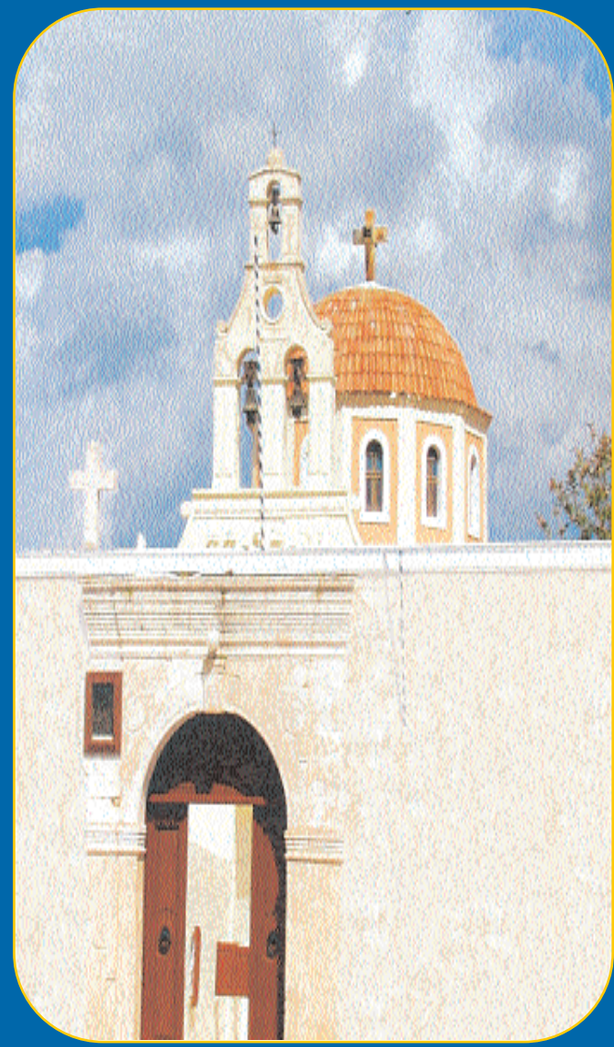
ἀλλοῦ:

ὕμνησον
τοῦ Σταυροῦ τούς θριάμβους
καί τῆς Ἑλλάδος.

Κι ἄν ἐμεῖς οἱ ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ δέν ὑμνοῦμε τούς θριάμβους τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἑλλάδος, ἔτσι ὅπως πλέχθηκαν καί μεγαλούργησαν οἱ δυό ἀξίες στό '21 νομίζω, ὅτι εἴμαστε βιαστές τῆς φυλῆς μας καί τῆς ἱστορίας μας, εὐνοῦχοι ἀνίκανοι νά ἐπιβιώσουμε σάν ἄνθρωποι καί φυλή.

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε., ΤΗΛ: 210 92 14 820, www. eptalofos.com.gr

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Η ΝΕΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ